

[Gert Petersen]

over til os, og dermed er en debat som denne aldeles ikke overflødig. Jeg synes tværtimod, når Danmarks grundholdning er den, at vi uden forbehold har sagt nej til brug af kemiske våben, så skal vi da egentlig være glade for, at et flertal i den amerikanske kongres har spillet bolden over til os, så vi kan få afgørende indflydelse på en beslutning, som USA skal tage.

At den amerikanske regering – eller administration, som man kalder det derovre – mener noget andet, er en sag for sig, men kongressen har spillet denne bold over til os, og vi ved godt, hvad baggrunden er. Baggrunden er, at der i det ene af kongressens kamre, repræsentanternes hus, i årevis har været flertal imod genoptagelse af produktion af kemiske våben. I senatet derimod har der været et flertal for, og så har man altså indgået et kompromis mellem de to kamre og gjort udløsningen af bevillingen til disse kemiske våben afhængig af den holdning, som kommer til udtryk fra USAs NATO-partnere, deriblandt Danmark.

Jeg vil godt sige nogle ting om det substantielle i sagen. Vi oplever oprustning både i Øst og i Vest, og der er ingen som helst tvivl om, at man østpå har produceret kemiske våben hele tiden; i hvor stort omfang ved vi ikke så meget om, og der er forskellige vurderinger. CIA sætter vurderingen ret lavt, den amerikanske hærs efterretningstjeneste mener, det drejer sig om meget mere.

Sovjetunionen har selv hovedansvaret for, at vi skal ud i alt det gæsteri og måske også har nogle overdrevne formodninger. Det skyldes den lukkethed, som man desværre udviser derovrefra. Det er da givet, at de også derovre har meget betydelige lagre og muligvis voksende lagre af kemiske våben, men heroverfor står ikke, at Vesten ikke råder over kemiske våben.

Det, der er tale om, er ikke, at man nu vil til at have kemiske våben i USA. Det, der er tale om, er, at nu vil man have endnu mere djævelske kemiske våben, end man hidtil har haft. For det er faktisk sådan, at USA fra 1950 til 1969 gennemførte en meget omfattende produktion af kemiske våben. Den tidligere direktør for SIPRI Frank Barnaby anslog, at der lå lagre på ca. 30.000 t kemiske våben i USA, hvoraf de ca. 8.000 t er operationsklare, resten er ikke operationsklare. Men altså 8.000 t er anbragt i granater og på

anden måde, hvor man nu anbringer sådan noget skidteras, og er operationsklare. Vi har også udtalelser fra en senatshøring den 28. februar 1985 fra en højtstående embedsmand i forsvarsministeriet, hvoraf det fremgår, at de granater, der findes i USA, er klar til affyring.

Så der er ikke tale om, at USA indtil nu slet ikke har haft nogen kemiske våben, men det har russerne derimod, og nu må så amerikanerne til at anskaffe sig nogle kemiske våben, så de har noget at veje op med. Disse kemiske våben er der i forvejen, og de er operationsklare.

Man begrundes fra den amerikanske regerings side ønsket om denne oprustning med kemiske våben med for det første, at man vil være i stand til at gengælde, hvis den anden part skulle anvende kemiske våben – og altså også derigennem at afskrække den anden part fra at gøre det – og for det andet med, at det kan være vigtige handelsvarer under forhandling. Hvad angår dette med at gengælde, hvor uhyggeligt det end er, o.k., så er det en realitet her i verden. Men den kapacitet har USA i dag, hvorfor skal kapaciteten forøges? Det må man nok spørge om, og det har flertallet i repræsentanternes hus altså også spurgt om; de har spurgt om det så kritisk, at de nu i fire år har sagt nej til en forøgelse af den kapacitet.

Så er der det med, at man kan bruge dette med oprustning som en handelsvare. Vi rufter yderligere op for at gøre jer mere forhandlingsvillige, bløde i knæene osv. Men jeg synes, at al erfaring fra de sidste 40 år modsiger denne doktrin om, at man igennem øget oprustning kan få forhandlinger om nedrustning i gang. Jeg husker også, at dobbeltbeslutningen og udstationeringen af de 572 raketter her i Vesteuropa blev lanceret under et motto om, at på den måde kan vi få en nedrustning i gang. Hvor i alverdens riger og lande er den raketnedrustning henne, som dobbeltbeslutningen angiveligt skulle bane vej for?

Forholdet er det – og det viser erfaringen – at øget oprustning fører til et dårligere klima også for forhandlinger. Vi er faktisk i den situation, at der i det sidste års tid har været forholdsvis fremgangsrigte forhandlinger ikke alene om et forbud mod kemiske våben, men også om deres tilintetgørelse og kontrol med deres tilintetgørelse. Der har